

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

Pedagogisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen lähtökohtia

- Pedagoginen toiminta on tietoista, suunnitelmallista ja tavoitteellista.
- Lähtökohtana lasten kiinnostuksen kohteet ja tarpeet, kehittyvät valmiudet sekä oppimisen alueet.
- Toimintaa ja sen toteuttamista kuvaa kokonaisvaltaisuus.
- Toiminnan avulla edistetään lasten oppimista ja hyvinvointia sekä laaja-alaista osaamista.
- Suunnitelmallinen dokumentointi, arviointi ja kehittäminen ovat laadukkaan pedagogisen toiminnan edellytys.

Pohdittavaksi:

Mitä **pedagogiikan painottuminen** kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuudessa tarkoittaa käytännössä ?

Pedagogisen toiminnan kokonaisvaltaisuus

Toiminta toteutuu:

- Lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa
- Lasten omaehtoisena, lasten ja henkilöstön yhdessä ideoimana tai
- Henkilöstön suunnittelemana toimintana

Havainnointi Dokumentointi Arviointi Kehittäminen

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Osallistuminen
ja vaikuttaminen

Kulttuurinen osaaminen,
vuorovaikutus ja ilmaisu

Itsestä
huolehtiminen
ja arjen taidot

Monilukutaito ja
tieto- ja viestintäteknologinen
osaaminen

Kasvatus, opetus ja hoito

Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta

Opettelen
Koen
Toimin
Osallistun

Leikin
Liikun
Tutkin
Ilmaisen

Lasten kasvuympäristöt

LASTEN MIELENKIINNON KOHTEET
JA TARPEET

Kielten rikas
maailma

Ilmaisun
monet
muodot

Minä ja
meidän
yhteisömme

Tutkin ja
toimin
ympäristössäni

Kasvan,
liikun
ja kehityn

OPPIMISEN ALUEET

Toimintakulttuuri

Oppimisympäristöt

Työtavat

Yhteistyö

Pedagoginen dokumentointi

Arviointi ja kehittäminen

ARVOPERUSTA

OPPIMISKÄSITYS

Laaja-alainen osaaminen varhaiskasvatuksessa

- Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostama kokonaisuutta
- Siihen kuuluu myös kyky käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla

Kunkin laaja-alaisen osaamisen osa-alueessa määritellään:

- Varhaiskasvatuksen tehtävä
- Miksi kyseistä osaamista tarvitaan
- Mitä osaamisella tarkoitetaan
- Miten tavoitteita voidaan varhaiskasvatuksessa toteuttaa eri toimintamuodoissa

Ajattelu ja oppiminen

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten ajattelun ja oppimisen taitoja

MIKSI?

- Perusta muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle
- Tiedon hankinta, jäsentäminen ja uuden luominen edellyttävät luovaa ja kriittistä ajattelua

MITÄ?

- Taitoa jäsentää, nimetä ja kuvata ympäristöä ja sen ilmiöitä
- Rohkeutta kysyä ja kyseenalaistaa
- Kykyä käyttää mielikuvitusta ja luovuutta erilaisten ratkaisujen keksimisessä
- Sinnikkyyttä ponnistella asioiden eteen

MITEN?

Tehdään ajattelua ja oppimista näkyväksi pedagogisen dokumentoinnin avulla

Kuullaan lasten ajatuksia, annetaan tilaa ihmettelylle, oivaltamiselle sekä oppimisen ilolle

Tarjotaan monipuolisia ja merkityksellisiä kokemuksia, mahdollisuuksia leikkeihin sekä fyysiseen aktiivisuuteen

Rohkaistaan lapsia olemaan lannistumatta epäonnistumisista
Iloitaan onnistumisista ja opetellaan kannustamaan toisia

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan

MIKSI?

- Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa
- Tarvitaan sosiaalisia ja vuorovaikutustaitoja sekä kulttuurista osaamista

- Taitoa kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä reflektoida omia arvoja ja asenteita

- Taitoa olla vuorovaikutuksessa ja ilmaista itseään erilaisissa tilanteissa

- Oman ja muiden kulttuurisen ja katsomuksellisen taustan ymmärrystä ja kunnioittamista.

- Tutustutaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin

- Henkilöstö toimii vuorovaikutuksen mallina

- Harjoitellaan toisten ihmisten asemaan asettumista sekä ristiriitatilanteiden selvittämistä

- Esim. leikit, ruokailuhetket, juhlat tarjoavat mahdollisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä taitoja sekä ohjata heitä tekemään kestävän elämäntavan mukaisia valintoja

MIKSI?

- Itsestä huolehtimiseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät taidot ovat kaikille tärkeitä

MITÄ?

- Itsenäisyyden asteittaista lisääntymistä
- Omien tunteiden tunnistamista ja niiden hallintaa
- Vastuullisen elämäntavan oppimista, itsestä ja toisista huolehtimista

MITEN?

- Autetaan lapsia sekä kannustetaan heitä pyytämään apua sitä tarvitessaan. Harjoitellaan erilaisia taitoja kuten pukeutumista, ruokailua.
- Autetaan tunteiden ilmaisussa ja itsesäätelyssä
- Opetellaan havaitsemaan, tiedostamaan ja nimeämään tunteita
- Ohjataan vastuulliseen ja turvalliseen toimintaan eri ympäristöissä.
- Ohjataan lapsia kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisten kehoa.

Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lasten monilukutaidon sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamisen kehittymistä

MIKSI?

- Keskeinen merkitys lasten ja perheiden arjessa, ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa sekä yhteiskunnallisessa osallistumisessa
- Edistävät lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa

Monilukutaito

MITÄ?

- Erilaisten viestien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Perustana laaja tekstikäsitys.
- Sisältää erilaisia lukutaitoja, kuten kuvanlukutaito, numeerinen lukutaito, medialukutaito ja peruslukutaito
- Liittyy kiinteästi ajattelun ja oppimisen taitoihin

MITEN?

- Nimetään asioita ja esineitä yhdessä lasten kanssa
- Lapselle opetetaan valmiuksia ymmärtää moninaista tekstimaailmaa esimerkiksi digitaaliset ympäristöt, mainokset, emojiit ja sosiaalinen media
- Tarvitaan aikuisen mallia, rikasta tekstiympäristöä, lasten tuottamaa kulttuuria sekä lapsille soveltuvia kulttuuripalveluja
- Innostetaan lapsia tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa, myös digitaalisissa ympäristöissä

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

MITÄ?

- Tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksien ymmärtämistä ja hyödyntämistä arkielämässä
- Taitoa tuottaa sisältöjä itse tai yhdessä muiden lasten kanssa käyttäen apuna tieto- ja viestintäteknologiaa

MITEN?

- Tutustutaan erilaisiin tieto- ja viestintäteknologisiin välineisiin, sovelluksiin ja peleihin
- Hyödynnetään digitaalista dokumentointia leikeissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa kokemisessa ja tuottamisessa.
- Ohjataan lapsia tieto- ja viestintäteknologian monipuoliseen ja turvalliseen käyttöön

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja sekä kannustaa oma-aloitteisuuteen.

MIKSI?

- Perusta demokraattiselle ja kestäväälle tulevaisuudelle.
- Edellyttää yksilöltä taitoa ja halua osallistua yhteisön toimintaan sekä luottamusta omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa.

MITÄ?

- Oikeutta tulla kuulluksi ja olla osallisia omaan elämäänsä vaikuttavissa asioissa.
- Lasten arvostavaa kohtaamista, kuulemista ja aloitteisiin vastaamista
- Minäkuvan, itseluottamuksen sekä sosiaalisten taitojen vahvistumista
- Yhteisten sääntöjen ja sopimusten ymmärtämistä

➤ Henkilöstö huolehtii siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus tulla kuulluksi ja sekä osallistua ja vaikuttaa

➤ Lapset suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat toimintaa yhdessä henkilöstön kanssa

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Ajattelu
ja oppiminen

Kulttuurinen osaaminen,
vuorovaikutus ja ilmaisu

Itsestä
huolehtiminen
ja arjen taidot

Monilukutaito ja
tieto- ja viestintä teknologinen
osaaminen

Osallistuminen
ja vaikuttaminen

Kasvatus, opetus ja hoito

Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta

Opettelen
Koen
Toimin
Osallistun

Leikin
Liikun
Tutkin
Ilmaisen

Lasten kasvuympäristöt

LASTEN MIELENKIINNON KOHTEET

JÄ TARPEET

Kielten rikas
maailma

Ilmaisun
monet
muodot

Minä ja
meidän
yhteisömme

Tutkin ja
toimin
ympäristössäni

Kasvan,
liikun
ja kehityn

OPPIMISEN ALUEET

Toimintakulttuuri

Oppimisympäristöt

Työtavat

Yhteistyö

Pedagoginen dokumentointi

Arviointi ja kehittäminen

ARVOPERUSTA

OPPIMISKÄSITYS

Pedagoginen dokumentointi

- Varhaiskasvatuksen suunnittelun, toteuttamisen, arvioimisen ja kehittämisen keskeinen työmenetelmä
- Jatkuva prosessi, jossa havainnot, dokumentit ja niiden vuorovaikutuksellinen tulkinta muodostavat ymmärrystä pedagogisesta toiminnasta
- Ei ole vain lopputuotos vaan tapa työskennellä yhdessä lasten kanssa
- Mahdollistaa lasten ja vanhempien osallistumisen toiminnan arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen

Pedagoginen dokumentointi

- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on osa pedagogisen dokumentoinnin prosessia
- Pedagogisen dokumentoinnin avulla saatuja tietoja ja ymmärrystä hyödynnetään:
 - työtapojen,
 - oppimisympäristöjen,
 - toiminnan tavoitteiden,
 - menetelmien ja sisältöjen muokkaamisessa lasten kiinnostusta ja tarpeita vastaavaksi

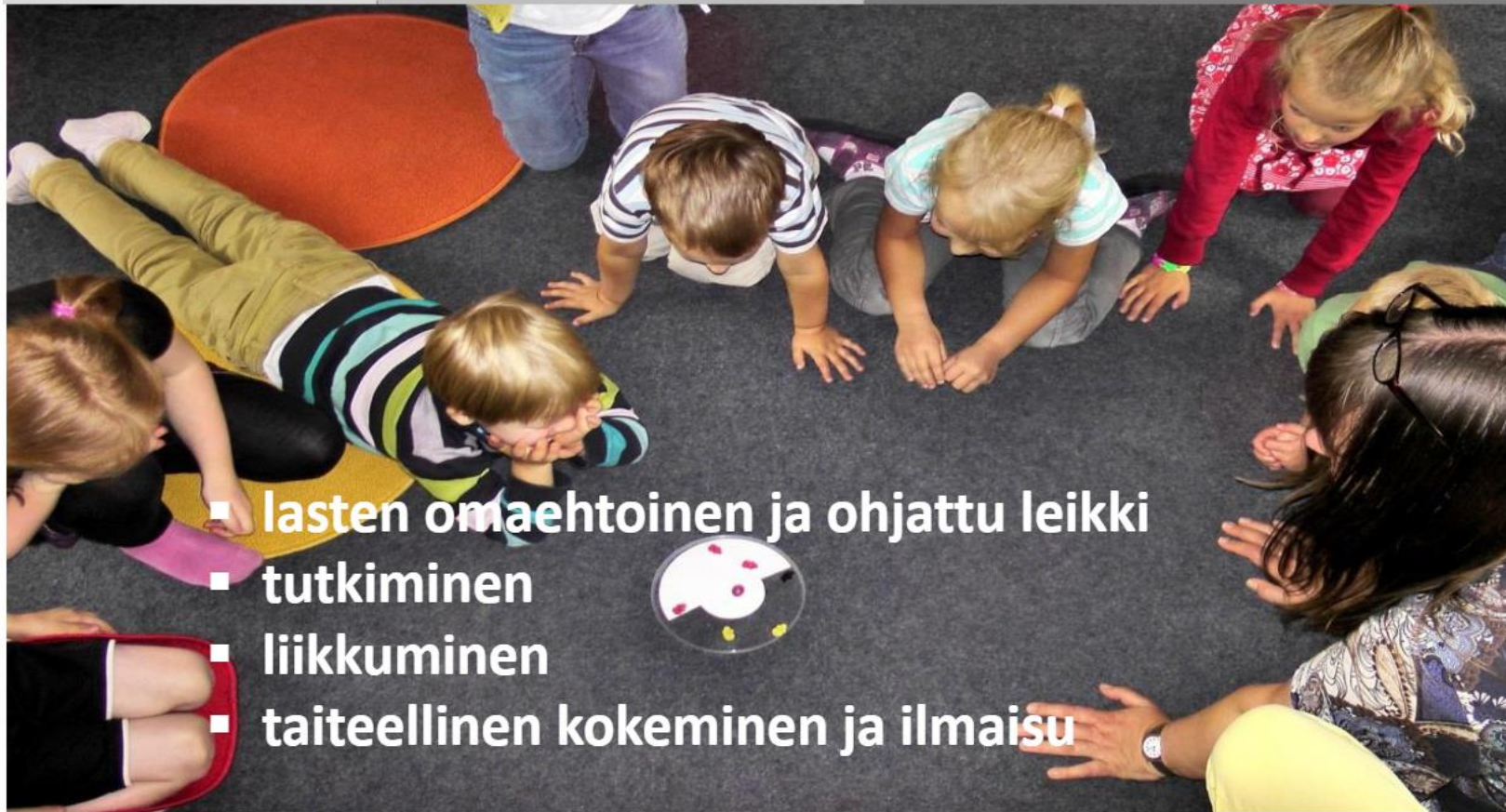
Monipuoliset työtavat

LUOVUUS

OSALLISUUS

TOIMINNALLISUUS

- **lasten omaehtoinen ja ohjattu leikki**
- **tutkiminen**
- **liikkuminen**
- **taiteellinen kokeminen ja ilmaisu**

Monipuoliset työtavat jatkuu..

- Lapset mukana työtapojen valinnassa
- Työtavat sekä oppimisen kohde sekä väline
- Tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia kokeilla ja harjoitella asioita kokonaisvaltaisesti ja moniaistisesti

Tärkeää:

- Herkkyys tunnistaa eri tilanteissa pedagogisia mahdollisuuksia
- Toiminnan mukauttaminen lasten aloitteiden (myös sanattomien) sekä tunnetilojen mukaisesti
- Sensitiivinen läsnäolo ja hyvä lasten tuntemus

Oppimisympäristöt

- Lapsilla on vaihtoehtoja
 - ✓ mieluisaan tekemiseen
 - ✓ monipuoliseen ja vauhdikkaaseen liikkumiseen
 - ✓ leikkeihin ja peleihin
 - ✓ rauhalliseen oleiluun
- Lasten ideat, leikit ja tekemät työt näkyvät
- Yhteisesti sovitut säännöt ja toimintatavat
- Tieto- ja viestintäteknologia ja digitaalisuus
- Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä lasten kanssa

Kirjastot

Pihat

*Muu rakennettu
ympäristö*

Luonto

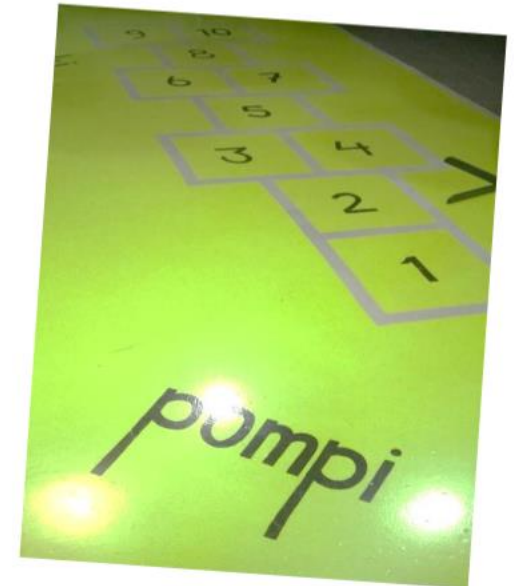
Teatterit

Museot

Leikkipuistot

Huoltajien työpaikat

Torit

Oppimisympäristön avulla edistetään muun muassa

- lapsen kielellistä kehitystä ja kielitietoisuutta
- yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa
- osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemistä
- kulttuurista moninaisuutta
- leikkiä, fyysistä aktiivisuutta, tutkimista sekä taiteellista ilmaisua ja kokemista, luontoelämyksiä.

Oppimisympäristöjä kehitetään siten, että varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa ja, että ne tukevat lapsen terveen itsetunnon sekä sosiaalisten ja oppimisen taitojen kehittymistä!

Leikki kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin lähteenä

Leikki keskiöön

- Lapselle leikillä on arvo itsessään; ILO, MIELIHYVÄ, RIEMU, YHTEISÖLLISYYS
- Leikki on lasten tapa jäsentää ja tutkia maailmaa sekä muodostaa merkityksiä kokemuksistaan
- Leikin kautta lapsi oppii, mutta lapselle itselleen leikki ei ole tietoisesti oppimisen väline vaan tapa olla ja elää sekä hahmottaa maailmaa
- Leikissä mahdollistuu lasten toimijuus → lapsi voi vaikuttaa tapahtumien kulkuun
- **Henkilöstön rooli leikin ohjaamisessa tärkeä**

Pohdittavaksi: Miten leikki näkyy Vasussa?

Arvoperusta

Miten lapsen oikeus oppia leikkien ja iloita oppimastaan näyttäytyy? Entä leikin itseisarvo lapselle?

Toimintakulttuuri

työyhteisön käytänteet esim. leikin arvostus. Keskeytetäänkö leikit muiden ”tärkeämpien” asioiden takia? Saako leikkivää lasta tai aikuista häiritä?

Oppimisympäristöt

leikkiympäristöjen kehittäminen yhdessä lasten kanssa. Saavatko leikit levittäytyä eri tiloihin?

Leikki työtapana

Mitä tarkoittaa alle 3-vuotiailla? Mitä on eheytetty opetus, jossa yhdistyy draama, liikkuminen, sadut, leikkimaailmat, projektit...

Sukupuolisensitiivisyys ja lasten eri kulttuuritaustat

Miten huomioidaan esim. oppimisympäristöissä tai lasten leikkialoitteisiin vastaamisessa.

Henkilöstön rooli

Miten turvataan leikin edellytykset? Miten leikin tavoitteellinen ohjaaminen toteutetaan?

KASVATTAJAN ROOLEJA LEIKISSÄ

KASVATTAJAN *rooleja* LEIKISSÄ

KANSSALEIKKIJÄ

STIMULOIJA

SIETÄJÄ

LEIKKIKULTTUURIN
VÄLITTÄJÄ

ROOLITTAJA
JA MANAGERI

SIVUSTA SEURAAJA

TURVALLISUUDEN JA
TASAVERTAISUUDEN TAKAAJA

HAVAINNOIJA

VALLANKÄYTTÄJÄ

PUOLESTAPUHUJA

KESKEYTTÄJÄ

YHTEISÖLLISYYDEN
RAKENTAJA

TOISINNAKIJÄ

ARKKITEHTI

KUUNTELIJA JA
LASTEN IDEOIHIN TARTTUJA

TULEVAISUUDESTA
HUOLEHTIJA

SOSIAALISTEN
SUHTEIDEN TUKIJA

Materiaalia leikin kehittämisen tueksi

- Leikki astuu varpaille-opas: [Layout 1 \(socca.fi\)](#)
- [Kehittyvä leikki -juliste.pdf \(socca.fi\)](#)

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Ajattelu
ja oppiminen

Kulttuurinen osaaminen,
vuorovaikutus ja ilmaisu

Itsestä
huolehtiminen
ja arjen taidot

Monilukutaito ja
tieto- ja viestintäteknologinen
osaaminen

Osallistuminen
ja vaikuttaminen

Kasvatus, opetus ja hoito

Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta

Opettelen

Koen

Toimin

Osallistun

Leikin

Liikun

Tutkin

Ilmaisen

Lasten kasvuympäristöt

LASTEN MIELENKIINNON KOHTEET

JA TARPEET

Kielten rikas
maailma

Ilmaisun
monet
muodot

Minä ja
meidän
yhteisömme

Tutkin ja
toimin
ympäristössäni

Kasvan,
liikun
ja kehityn

OPPIMISEN ALUEET

Toimintakulttuuri

Oppimisympäristöt

Työtavat

Yhteistyö

Pedagoginen dokumentointi

Arviointi ja kehittäminen

ARVOPERUSTA

OPPIMISKÄSITYS

Oppimisen alueet

Kielten rikas maailma

- Kielelliset taidot ja valmiudet
- Kielelliset identiteetit

Ilmaisun monet muodot

- Musiikillinen
- Kuvallinen
- Sanallinen
- Kehollinen

Minä ja meidän yhteisömme

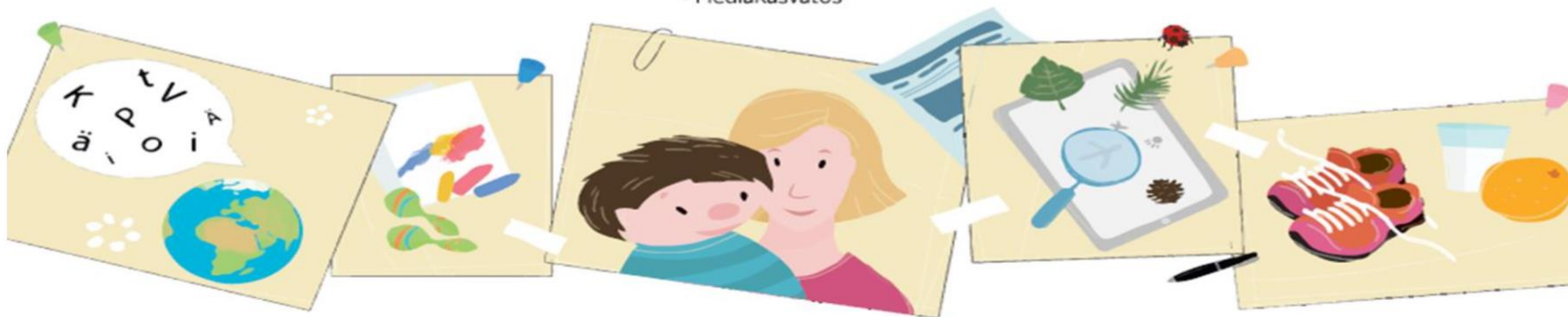
- Eettinen ajattelu
- Katsomuskasvatus
- Lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus
- Mediakasvatus

Tutkin ja toimin ympäristössäni

- Matemaattinen ajattelu
- Ympäristökasvatus
- Teknologiakasvatus

Kasvan, liikun ja kehityn

- Liikkuminen
- Ruokakasvatus
- Terveys ja turvallisuus

Ilmaisun monet muodot

VARHAISKASVATUKSEN TEHTÄVÄ ON:

- Tukea tavoitteellisesti lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön.

AIHETTA LÄHESTYTÄÄN SEURAAVISTA NÄKÖKULMISTA:

- musiikillinen ilmaisu
 - kuvallinen ilmaisu
 - sanallinen ja kehollinen ilmaisu
-

Ilmaisun monet muodot (esimerkkejä)

TAVOITTEENA	MITEN?
Tarjota lapsille monipuolisia musiikillisia kokemuksia sekä vahvistaa kiinnostusta ja suhdetta musiikkiin	Lauletaan, loruillaan, kokeillaan erilaisia soittimia, kuunnellaan musiikkia, liikutaan sen tahdissa. Kannustetaan lapsia ilmaisemaan musiikin herättämiä tunteita eri tavoin (sanallisesti, kuvallisesti)
Kehittää lasten suhdetta kuvataiteeseen , muuhun visuaaliseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön	Lapset kokeilevat erilaisia kuvan tekemisen tapoja, välineitä ja materiaaleja esimerkiksi maalaamalla, piirtämällä, rakentamalla ja mediaesityksiä tekemällä.
Erilaiset harjoitukset ja leikit tarjoavat lapsille mahdollisuuden monipuoliseen kielelliseen ja keholliseen kokemukseen, ilmaisuun ja viestintään	Lapsia rohkaistaan sanalliseen ja keholliseen ilmaisuun esimerkiksi draaman, tanssin ja leikin keinoin. Hyödynnetään esimerkiksi lastenkirjallisuutta, sanataidetta, teatterin eri muotoja, tanssia ja sirkusta.

Kielten rikas maailma

VARHAISKASVATUKSEN TEHTÄVÄ ON:

- Vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä.
- Vahvistaa uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin.

AIHETTA LÄHESTYTÄÄN SEURAAVISTA NÄKÖKULMISTA:

- Huomioidaan lasten erilaiset kielelliset ympäristöt.
- Tiedostetaan eri vaiheet kielen kehityksen eri osa-alueilla riippumatta lasten iästä.
- Lapset saavat uusia vaikuttamisen keinoja, mahdollisuuksia osallisuuteen ja aktiiviseen toimijuuteen.
- Yhteistyö huoltajien kanssa.
- Kannustava ja johdonmukainen palaute kielenkäyttö- ja vuorovaikutustaidoista.
- Ohjataan ja tuetaan kielen kehityksen keskeisillä osa-alueilla.

Kielten rikas maailma

TAVOITTEENA	MITEN
Vuorovaikutustaidot: Lapset tulevat kuulluksi ja heidän aloitteisiinsa vastataan.	Sensitiivisyys ja reagointi myös lasten non-verbaaleihin viesteihin. Lapsia kannustetaan kommunikointiin ja puhumaan.
Kielen ymmärtämistaidot	Kielellinen mallintaminen, toiminnan sanallistaminen ja keskusteleminen.
Puheen tuottamisen taidot	Lapsia rohkaistaan puhumaan eri tilanteissa sekä aikuisten että toisten lasten kanssa. Kiinnitetään huomiota äänensävyihin ja –painoihin.
Kielen käyttötaidot: Tilannetietoisien kielen käytön vahvistuminen.	Harjoitellaan tilannetietoista kielen käyttöä; kertomista, selittämistä ja puheen vuorottelua. Tutustaan erilaisiin teksteihin ja kirjallisuuteen.
Kielellisen muistin ja sanavarannon laajeneminen; kielellinen ilmaisu monipuolistuu.	Käytetään loruja, laululeikkejä, kielellä leikittelyä, nimeämistä ja kuvaavia sanoja. Keskustelu, lukeminen ja tarinoiden kerronta.
Kielitietoisuuden kehittyminen; tietoisuus kielen rakenteellisista ja kielen merkitykseen liittyvistä seikoista.	Eri kielten havainnointi ja tutkiminen. Lapsia rohkaistaan kirjoittamaan ja lukemaan leikillisesti.

Minä ja meidän yhteisömmme 1/3

LÄHTÖKOHTIA:

- Lasten laajeneva elinpiiri.
- Yhteiskunnan monimuotoisuus ja siinä toimiminen.

VARHAISKASVATUKSEN TEHTÄVÄ ON:

- kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista.

AIHETTA LÄHESTYTÄÄN SEURAAVISTA NÄKÖKULMISTA:

- Eettinen ajattelu
- Katsomukset
- Lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus
- Media

Minä ja meidän yhteisömme 2/3

TAVOITTEENA	MITEN
Tuetaan eettisen ajattelun taitojen kehittymistä.	Pohditaan ystävyyden, oikean ja väärän erottamisen, oikeudenmukaisuuden tai pelon, surun ja ilon aiheita sekä ryhmän sääntöjä ja niiden perusteita.
Edistetään keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tuetaan lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä.	Hyödynnetään huoltajien asiantuntemusta heidän omasta kulttuuriperinnöstään.
Suunnataan lasten mielenkiintoa historiallisiin asioihin sekä hyvän tulevaisuuden rakentamiseen.	Isovanhempien lapsuuden leikit ja musiikki. Pohditaan tulevaisuutta.
Kasvatetaan lapsia ymmärtämään, että ihmiset ovat erilaisia mutta samanarvoisia.	Tarkastellaan muun muassa ihmisten, sukupuolten ja perheiden moninaisuutta.
Harjoitellaan kehittyvää lähde- ja mediakriittisyyttä.	Tutustutaan eri medioihin ja kokeillaan median tuottamista leikinomaisesti turvallisissa ympäristöissä.

Minä ja meidän yhteisömme 3/3

Ollaan erilaisia,
mutta saman
arvoisia

Ratkotaan
ristiriitoja ja
olla
kavereita

Vietetään
juhlia

Leikitään
yhdessä

Ollaan hiljaa ja
ihmetellään

Tutustutaan
mediaan ja
harjoitellaan
sen käyttöä

Kuunnellaan
tarinoita ajalta
kun äiti oli pieni

Tutustutaan
ryhmässä läsnä
oleviin uskontoihin
ja katsomuksiin

Mietitään mikä
pelottaa ja mistä
tulee iloiseksi

Sosiaalisten taitojen ja tunnetaitojen harjoittelu

Tutkin ja toimin ympäristössäni

VARHAISKASVATUKSEN TEHTÄVÄ ON:

- Varhaiskasvatuksen tehtävä on antaa lapsille valmiuksia havainnoida, jäsentää ja ymmärtää ympäristöään.

AIHETTA LÄHESTYTÄÄN SEURAAVISTA NÄKÖKULMISTA:

- Matemaattinen ajattelu
- Ympäristökasvatus
- Teknologiakasvatus

Tutkin ja toimin ympäristössäni (esimerkkejä)

TAVOITTEENA	MITEN
Tarjota oivaltamisen ja oppimisen iloa matemaattisen ajattelun eri vaiheissa oleville lapsille	▪ Ohjataan lapsia kiinnittämään huomiota päivittäisissä tilanteissa ja ympäristössä ilmenevään matematiikkaan. ▪ Innostetaan lapsia pohtimaan ja kuvailemaan matemaattisia havaintojaan
Vahvistaa lasten luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä sekä ohjata heitä kohti kestävää elämäntapaa.	▪ Retkeillään luonnossa ja lähiympäristössä. ▪ Havainnoidaan luonnon ilmiöitä eri aistein ja eri vuodenaikoina ▪ Ohjataan lapsia kunnioittamaan luontoa, sen kasveja ja eläimiä
Tavoitteena on kannustaa lapsia tutustumaan tutkivaan ja kokeilevaan työtapaan.	▪ Lapsia ohjataan havainnoimaan ympäristön teknologiaa ja keksimään omia luovia ratkaisuja. ▪ Rohkaistaan lapsia tekemään kysymyksiä, etsimään niihin yhdessä vastauksia ja tekemään päätelmiä.

Kasvan, liikun ja kehityn

VARHAISKASVATUKSEN TEHTÄVÄ ON:

- Luoda pohja lasten terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle sekä fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle yhdessä huoltajien kanssa
- Tämä oppimisen alue tukee erityisesti itsestä huolehtimiseen ja arjen taitoihin liittyvää laaja-alaista osaamista.

AIHETTA LÄHESTYTÄÄN SEURAAVISTA NÄKÖKULMISTA:

- Liikkuminen
- Ruokakasvatus
- Terveys ja turvallisuus

Kasvan, liikun ja kehityn

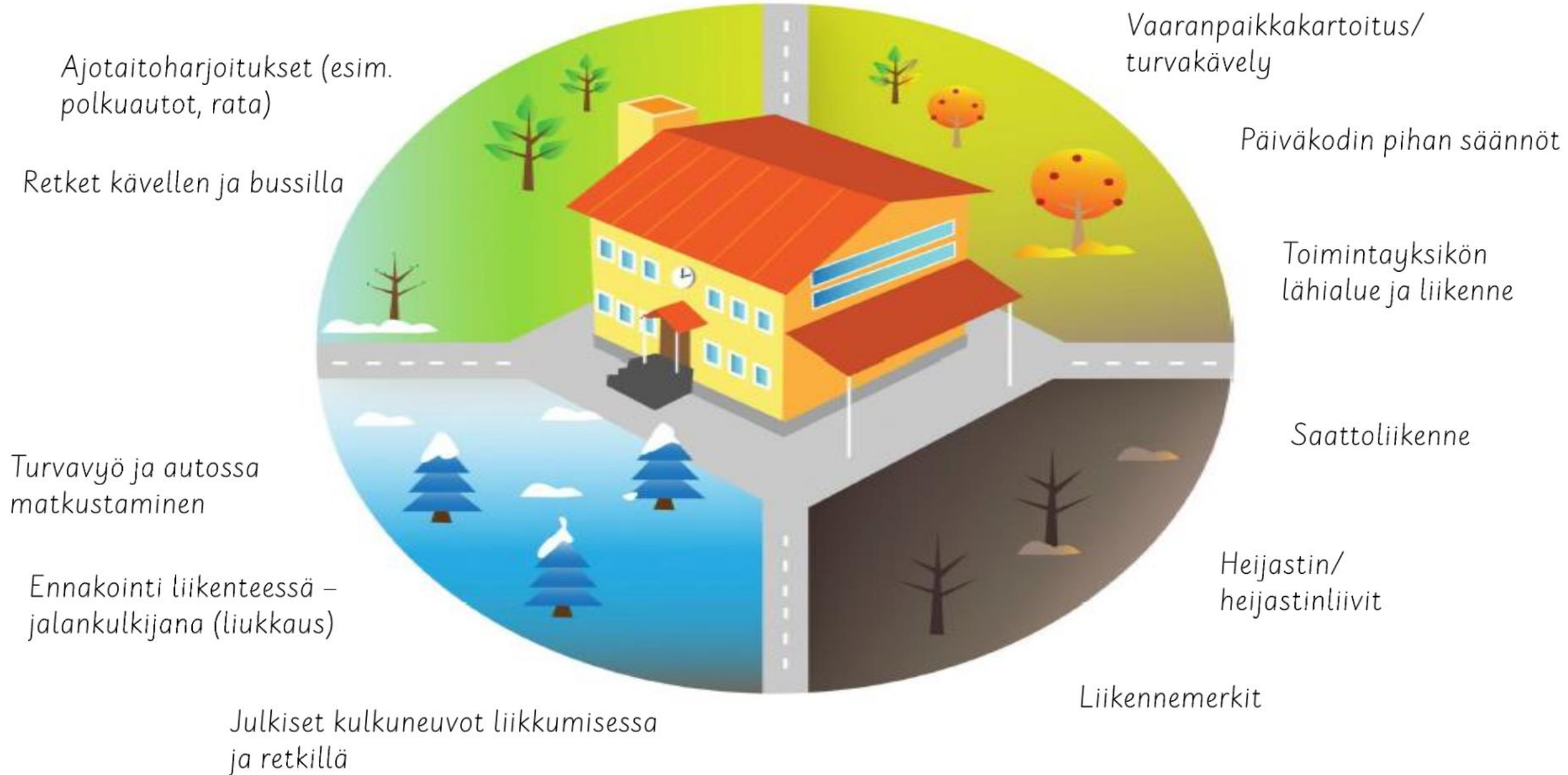
TAVOITTEENA	MITEN
Innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa.	• Päivittäinen omaehtoinen liikunta sekä sisällä että ulkona
Kehittää lasten kehontuntemusta ja -hallintaa sekä motorisia perustaitoja	• Liikkumisen vaihdellaan luontevasti kestoaltaan, intensiteetiltään ja nopeudeltaan • Liikuntaleikit, kuten pihaleikit sekä satu- tai musiikkiliikunta
Edistää myönteistä suhtautumista ruokaan ja syömiseen sekä tukea monipuolisia ja terveellisiä ruokatottumuksia	• Eri aistien avulla ja tutkimalla tutustutaan ruokiin, niiden alkuperään, ulkonäköön, koostumukseen ja makuominaisuuksiin • Opetellen ruokarauhaa ja hyviä pöytätapoja sekä yhdessä syömiseen kulttuuria
Tuetaan lasten valmiuksia pitää huolta terveydestään sekä henkilökohtaisesta hygieniastaan	• Liikkumisen, levon ja hyvien ihmissuhteiden merkityksestä hyvinvoinnille ja terveydelle
Lasten kanssa opetellaan turvallisuuteen liittyviä asioita päivittäisissä tilanteissa	• Harjoitellaan lähiliikenteessä liikkumista ja turvalliseen liikkumiseen liittyviä sääntöjä ja tapoja

Jatkuvasti liikkeessä – Kolmevuotiaiden päiväkotilasten mitattu fyysinen aktiivisuus

Anne Soinin väitöskirja, Jyväskylän yliopisto 2015

- Lasten fyysinen aktiivisuus on pääosin matalatehoista (istumista, seisomista, kävelyä)
- Intensiteetiltään kohtuullisesti kuormittavaa tekemistä on 2% päiväkotipäivästä
- Harva tutkittavista liikkui reippaasti suositusten mukaiset kaksi tuntia päivässä
- Maakohtaisia eroja oli havaittavissa tutkittavien maiden välillä
- Päiväkotipäivän aikana suomalaislapsilla oli enemmän paikallaanoloa ja vähemmän kohtuullisesti kuormittavaa liikkumista kuin hollantilaisilla lapsilla
- Toisaalta suomalaislapset viettivät arkena 20 minuuttia enemmän kevyen liikunnan parissa kuin australialaislapset

Liikennekasvatuksen vuosikello

Laaja-alaisen osaamisen yhteys oppimisen alueisiin

